

Dokument na schôdzu

B8-0158/2018

12.3.2018

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe vyhlásenia Komisie

v súlade s článkom 123 ods. 2 rokovacieho poriadku

o sociálnej zodpovednosti podnikov (SZP)
(2018/2633(RSP))

Patrick Le Hyaric, Lola Sánchez Caldentey, Merja Kyllönen, Neoklis Sylikiotis, Takis Hadjigeorgiou, Marina Albiol Guzmán, Paloma López Bermejo, Barbara Spinelli, Younous Omarjee, Ángela Vallina
v mene skupiny GUE/NGL

**Uznesenie Európskeho parlamentu o sociálnej zodpovednosti podnikov (SZP)
(2018/2633(RSP))**

Európsky parlament,

- so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), najmä na jej články 6, 9, 151 a 152, na článok 153 ods. 1 a 2 a na články 173 a 174,
- so zreteľom na článok 174 ZFEÚ o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti, najmä v oblastiach zasiahnutých zmenami v priemysle,
- so zreteľom na revidovanú Európsku sociálnu chartu,
- so zreteľom na články 14, 27 a 30 Charty základných práv Európskej únie,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 5. októbra 2016 o potrebe európskej politiky reindustrializácie vzhľadom na nedávne prípady Caterpillar a Alstom¹,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. septembra 2016 o sociálnom dampingu v Európskej únii²,
- so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv, najmä na jej články 22 a 23 týkajúce sa hospodárskych a sociálnych práv a práva na prácu,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 19. januára 2017 o Európskom pilieri sociálnych práv³,
- so zreteľom na svoje odporúčanie Rade zo 7. júla 2016 k 71. zasadnutiu Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov⁴,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. novembra 2014 o aspektoch zamestnanosti a sociálnych aspektoch stratégie Európa 2020⁵,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 15. januára 2013 s odporúčaniami Komisie o informovaní pracovníkov a konzultáciách s nimi, predvídaní a riadení reštrukturalizácie⁶,
- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o oceľarskom priemysle a o reštrukturalizácii, premiestňovaní a zatváraní podnikov v EÚ,
- so zreteľom na usmernenia OECD pre nadnárodné podniky,

¹ Prijaté texty, P8_TA(2016)0377.

² Prijaté texty, P8_TA(2016)0346.

³ Prijaté texty, P8_TA(2017)0010.

⁴ Prijaté texty, P8_TA(2016)0317.

⁵ Ú. v. EÚ C 289, 9.8.2016, s. 19.

⁶ Ú. v. EÚ C 440, 30.12.2015, s. 23.

- so zreteľom na trojstrannú deklaráciu Medzinárodnej organizácie práce (MOP) o zásadách týkajúcich sa nadnárodných podnikov a sociálnej politiky,
 - so zreteľom na hlavné zásady OSN v oblasti podnikania a ľudských práv,
 - so zreteľom na článok 123 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže v celej EÚ sa ohlasujú zatvárania a prepúšťania, pričom hospodárstva opäť dosahujú rast a hodnoty pre akcionárov sa maximalizuje; keďže stále dochádza k premiestňovaniu činností v rámci Únie na miesta s nižšími jednotkovými nákladmi práce, ako v prípade Carrefour, Embraco, Kingfisher, Castorama a Brico Dépôt, pričom niekedy sa dokonca vyžaduje aj aktívna účasť tých, ktorí prišli o prácu;
- B. keďže reštrukturalizácia podnikov podnecovaná maximalizáciou zisku v prospech akcionárov vedie k hromadnému prepúšťaniu, často v regiónoch, ktoré už sú ekonomicky znevýhodnené, ako v prípade rozhodnutia spoločnosti Siemens zatvoriť prevádzky v Nemecku a Holandsku, v dôsledku čoho bolo zrušených vyše 4 400 pracovných miest, pričom tie isté spoločnosti získali od príslušných členských štátov dotácie a finančné prostriedky;
- C. keďže brazílska nadnárodná spoločnosť Embraco oznámila zatvorenie svojej pobočky blízko Turína v Taliansku, keďže sa sťahuje na Slovensko, kde očakáva výrazné hospodárske a fiškálne výhody vďaka štátnej pomoci a vyplácaniu prostriedkov zo štrukturálnych fondov; keďže spoločnosť Embraco nie je v kríze a jej 500 vysoko špecializovaných pracovníkov bolo prepustených, nie však z ekonomických dôvodov, a dokonca sa od nich očakáva, že budú školiteľmi slovenských pracovníkov;
- D. keďže britská spoločnosť Kingfisher oznámila premiestnenie účtovného oddelenia svojej podnikateľskej činnosti do Poľska, ako aj zrušenie 446 pracovných miest vo svojich francúzskych dcérskych spoločnostiach Castorama a Brico Dépôt; keďže francúzski zamestnanci boli požiadaní, aby ešte pred tým, ako budú prepustení, vyškolili poľských kolegov, ktorí ich nahradia;
- E. keďže globalizácia priniesla nové produkčné systémy globálneho hodnotového reťazca s tvrdšou konkurenciou medzi podnikateľskými subjektmi; keďže spravodlivý obchod s priemyselnými výrobkami musí rešpektovať práva pracovníkov, environmentálne pravidlá a ďalšie sociálne a daňové normy;
- F. keďže sociálny, environmentálny a daňový damping nemožno akceptovať ani v rámci EÚ, ani v našich obchodných vzťahoch s externými partnermi;
- G. keďže nové modely spotreby môžu viesť k masovému prepúšťaniu v maloobchodnom sektore, ako v prípade spoločnosti Carrefour, alebo v oblasti služieb, ako v prípade rozsiahleho prepúšťania v bankovom sektore;
- H. keďže sociálna zodpovednosť podnikov (SZP) znamená, že podniky prevezmú zodpovednosť za svoj vplyv na spoločnosť; keďže európske podniky by mali vo svojej organizácii práce a procesoch rozhodovania uplatňovať európske normy sociálnej zodpovednosti podnikov;

- I. keďže spoločnosti zapojené do reštrukturalizácie nesú zodpovednosť za to, aby sa sociálny dialóg stal ústredným prvkom procesov reštrukturalizácie, a mali by konať sociálne zodpovedným spôsobom, pretože skúsenosti ukázali, že reštrukturalizáciu, ktorá bude udržateľná zo sociálneho i z ekonomického hľadiska, nemožno dosiahnuť bez dostatočného sociálneho dialógu s osobitným dôrazom na informovanie a účasť pracovníkov a konzultácie s nimi;
- J. keďže neustály otvorený a spravodlivý dialóg so sociálnymi partnermi je aj naďalej kľúčom k zabezpečeniu plynulejších prechodov v rámci výroby a zamestnania, riešeniu duševnej a fyzickej pohody na pracovisku a tvorbe nových pracovných vzťahov so zamestnávateľmi, pričom zároveň treba dodržiavať a posilňovať práva zamestnancov;
1. vyjadruje hlbokú solidaritu s pracovníkmi, ktorí čelia zatváraniam prevádzok a sú vystavení mutáciám súvisiacim s prácou, a žiada, aby sa urýchlili prijali opatrenia na ich podporu;
 2. vyjadruje poľutovanie nad dvojnásobne negatívnym vplyvom reštrukturalizačných plánov podnikov, konkrétne nad masovým prepúšťaním a plytvaním verejnými prostriedkami; vyzýva členské štáty a Komisiu, aby zaviedli sociálne záväzky, pokiaľ ide o práva zamestnancov v prípade reštrukturalizácie, keď sú spoločnosti príjemcami verejných finančných prostriedkov, a dôrazne odsudzuje zatváranie prevádzok a plány reštrukturalizácie, pre ktoré tisíce ľudí prichádzajú o prácu, a to len v záujme maximalizácie kapitálových príjmov; okrem toho sa domnieva, že spoločnosti by mali mať povinnosť vrátiť priame a nepriame verejné finančné prostriedky prijaté v predchádzajúcich dvoch rokoch, ak svoje sídlo presunú do inej krajiny;
 3. pripomína, že štrukturálne fondy EÚ sa nesmú využívať spôsobom, ktorý priamo alebo nepriamo podporuje premiestňovanie služieb alebo výroby do iných členských štátov;
 4. odsudzuje krátkodobý pohľad uprednostňujúci kapitálové výnosy a dividendy pre akcionárov na neudržateľnej úrovni pred investíciami a zodpovednosťou voči pracovníkom a miestnym komunitám;
 5. odmieta akúkoľvek predstavu hospodárskej súťaže medzi pracovníkmi v súvislosti s pracovnými právami alebo medzi podnikmi v sociálnych, environmentálnych a fiškálnych otázkach a odsudzuje všetky formy sociálneho a hospodárskeho dampingu;
 6. žiada o lepšie presadzovanie pracovného práva v členských štátoch prostredníctvom inšpektorátov práce a o účinné opatrenia na presadzovanie pracovného práva v kontexte nadnárodných pracovných modelov, napríklad vytvorením európskej jednotky inšpektorov práce;
 7. vyzýva Komisiu, aby predložila európsky rámec pre insolvenčné konanie, ktorým sa do stredobodu tohto procesu dostanú nielen veritelia, ale aj pracovníci, a to pri súčasnom zameraní sa na zachovanie čo najväčšieho počtu pracovných miest;
 8. žiada Komisiu o revíziu politiky hospodárskej súťaže a pravidiel štátnej pomoci s cieľom uľahčiť zásahy verejnosti zamerané na zachovanie sociálnej a regionálnej súdržnosti, zlepšenie pracovných a environmentálnych noriem a riešenie obáv

v súvislosti s verejným zdravím;

9. pripomína, že prvou povinnosťou podnikov voči spoločnosti je platiť dane; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby komplexne rozšírili vykazovanie podľa jednotlivých krajín a aby zaviedli prísnejšie informačné povinnosti pre spoločnosti, ktoré končia svoju činnosť alebo vyhlásili platobnú neschopnosť v členských štátoch;
10. naliehavo žiada členské štáty, aby naspäť vymohli všetky poskytnuté prostriedky určené na podporu spoločností vo forme dotácií, daňových úľav, zníženie cien pôdy atď., ak sa spoločnosť rozhodne premiestniť alebo zavrieť svoje výrobné závody, a aby prostredníctvom právnych predpisov alebo kolektívnych dohôd zabezpečili primeranú sociálnu ochranu, pracovné podmienky a dôstojné mzdy, ako aj účinnú ochranu pred nespravodlivým prepúšťaním;
11. žiada o posilnenie alebo lepšie vykonávanie predpisov o nespravodlivom prepúšťaní; zdôrazňuje, že hromadné prepúšťanie z ekonomických dôvodov by sa malo zakázať v prípadoch, ak je spoločnosť alebo právnická osoba ekonomicky úspešná a/alebo ak je jej jedinou motiváciou zvýšiť zisky;
12. vyzýva členské štáty, aby zaviedli spodnú hranicu miezd vo forme vnútroštátnej minimálnej mzdy, a to s náležitým ohľadom na vnútroštátne právne predpisy a postupy a s cieľom predchádzať mzdovej konkurencii medzi členskými štátmi;
13. zdôrazňuje zásadný význam sociálnej zodpovednosti podnikov pri zabezpečovaní udržateľného hospodárskeho rastu v EÚ aj na celom svete; naliehavo vyzýva Komisiu, aby prijala novú stratégiu pre oblasť sociálnej zodpovednosti podnikov, v ktorej budú stanovené prísnejšie požiadavky na podávanie správ a zabezpečovanie súladu, a naliehavo žiada členské štáty, aby podporovali presadzovanie sociálnej zodpovednosti podnikov;
14. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zaviedli povinné nástroje s cieľom prinútiť spoločnosti, aby internalizovali sociálne náklady svojich rozhodnutí o premiestnení;
15. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila prijatie nového a komplexného európskeho rámca, ktorý bude zahŕňať sociálnu, environmentálnu a miestnu zodpovednosť podnikov, pre podniky pôsobiace v EÚ a pre subjekty Únie pôsobiace mimo nej;
16. zdôrazňuje, že normy EÚ týkajúce sa sociálnej zodpovednosti podnikov nemôžu byť splnené, ak spoločnosť premiestni svoju výrobu bez toho, aby zvažila sociálne dôsledky svojich hospodárskych rozhodnutí; žiada o povinné nástroje s cieľom prinútiť podniky internalizovať sociálne náklady ich rozhodnutí o premiestnení;
17. poukazuje na potrebu rozšíriť rozsah sociálnej zodpovednosti podnikov tak, aby zahŕňal nové oblasti, ako sú organizácia práce, rovnaké príležitosti a sociálne začlenenie, antidiskriminačné opatrenia a rozvoj celoživotného vzdelávania a odbornej prípravy; zdôrazňuje, že sociálna zodpovednosť podnikov by však mala zahŕňať napr. kvalitu práce, rovnakú odmenu, rodovú rovnosť, profesijné vyhliadky a podporu inovačných projektov, aby prispela k prechodu na udržateľné hospodárstvo;
18. pripomína, že potenciálnu pomoc poskytovanú Európskym fondom na prispôbenie sa

globalizácii (EGF) nemožno použiť na uľahčenie odchodu pracovníkov, a trvá na tom, aby sa tento fond použil na pomoc pracovníkom udržať si zamestnanie;

19. vyzýva EÚ a členské štáty, aby zabezpečili dostupnosť primeraných finančných prostriedkov na odbornú prípravu a ozdravné opatrenia s cieľom uľahčiť kritické prechodné obdobia v európskom priemysle, a trvá na tom, že EGF sa musí použiť na pomoc pracovníkom prevziať ich závody v záujme zachovania pracovných miest, a nie napomáhania zatváraniu výrobných prevádzok;
20. žiada o transformáciu EGF na Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii a digitalizácii, ktorý by ponúkal anticipačné kurzy odbornej prípravy, rekvalifikačné kurzy a individuálne prispôbené služby pracovníkom, ktorí prišli alebo môžu prísť o svoje zamestnanie kvôli úpravám na pracovisku;
21. vyzýva Komisiu, aby vytvorila Európsky fond pre sociálny a environmentálny rozvoj, z ktorého budú vďaka emisiám dlhopisov a úverovej podpore ECB poskytované investície na transformáciu výrobných nástrojov a zručností pracovníkov na európskej úrovni s cieľom prijať výrobné a pracovné zmeny a urobiť z nich zdroje sociálneho a environmentálneho pokroku;
22. žiada Komisiu, aby odňala pridelené rozpočtové prostriedky zo štrukturálnych fondov, ak ich členské štáty používajú skreslene a nelegitímne s cieľom umožniť alebo rozšíriť sociálny damping na vnútroštátnej úrovni;
23. vyzýva EÚ a členské štáty, aby:
 - zachovali pracovné miesta tým, že sa vyhnú neopodstatnenému prepúšťaniu a budú optimalizovať existujúcu vysokú úroveň odborných zručností, pričom sa obmedzia dividendy akcionárov;
 - zabezpečili transparentnosť finančných transferov z európskych dcérskych spoločností do materských spoločností v USA alebo do daňových rajov;
 - uplatňovali sankcie voči spoločnostiam, ak pokračujú vo svojich reštrukturalizačných plánoch;
24. naliehavo vyzýva EÚ a členské štáty, aby presadzovali dohodu o záväznej zmluve OSN týkajúcej sa nadnárodných spoločností, o ktorej sa v súčasnosti diskutuje v Rade OSN pre ľudské práva, s cieľom náležite riešiť zneužívanie zo strany nadnárodných spoločností; v tejto súvislosti žiada, aby sa hospodárske, sociálne a kultúrne práva zahrnuli do rozsahu pôsobnosti tejto dohody;
25. zdôrazňuje úlohu sociálnych partnerov pri rozvoji jednotnej priemyselnej stratégie, ktorá musí zahŕňať sociálny rozmer s cieľom zabezpečiť, aby pracovné práva neboli narúšané súčasnými zmenami v priemysle;
26. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.